MOMENTLISTE

BESTILLING FRÅ BARNEHAGEN

Dette er ei momentliste/sjekkliste som hjelp/rettleiing ved utarbeiding av bestillingsskjema.

Det forventast at det vert sagt noko om alle **hovudpunkta.** Underpunkta i denne momentlista er berre meint som ei rettleiing til kva som *kan* vere aktuelt å ta med.

Beskriv vanskane til barnet og barnet si fungering:

1. **Språkleg fungering.**

Forståing og talespråk
- ✓ Forstår barnet vanleg samtale?
- ✓ Har barnet eit språk som samsvarar med alderstrinnet?
- ✓ Har barnet eit godt ordforråd?
- ✓ Har barnet eit språk som er tilpassa ulike situasjonar?
- ✓ Kan barnet uttrykke seg tilfredsstillande også når det skal gjøre greie for meir samansette forhold?
- ✓ I kva for grad uttrykker barnet seg i heile setningar?
- ✓ Nyttar barnet ofte adjektiv, adverb og preposisjonar når det former setningar?
- ✓ Uttrykker barnet kjensler i det det seier?
- ✓ Tar barnet generelt del i snakkesituasjonar?
- ✓ Er barnet flink til eller glad i å fortelja?
- ✓ Har barnet evne til å lytte og til å la samtalen få utvikla seg i takt med innspel frå andre?
- ✓ Er barnet i stand til å uttrykke eigne meiningar på ein god måte?
- ✓ Har barnet ein variert uttrykksmåte, eller henger det fast i bestemte ordmønster, til dømes ved innleiinga eller avslutninga av eit utsegn?
- ✓ Har barnet nokon form for uttalefeil (alderen tatt i betraktning)?
- ✓ Snakkar barnet flytande eller usamanhengande?
- ✓ Er stemmen monoton eller livfull? Uttrykker den skiftande sinnestemningar?
- ✓ Har barnet kontroll over stemmevolum og stemmehøgd (frekvensområde)?

2. **Fysisk, motorisk og sansemessig utvikling og fungering.**

- ✓ Praktiske ferdigheiter/sjølvhjelpsferdigheiter
- ✓ Finmotorikk
- ✓ Grovmotorikk
- ✓ Koordinering
- ✓ Kroppshaldning, balanse, stødigheit og presisjon
- ✓ Styrke
- ✓ Kroppskontroll, bevegelsar, mjukheit, tempo
- ✓ Kroppsbevisstheit
- ✓ Teikn på vanskar med syn eller hørsel?

3. **Leik, sosialt samspel og emosjonell fungering.**

Sjåast i forhold til barnegruppa si fungering og dei rammer som barnehagen gir.

3a. Leik:
- ✓ Kva for leiker og aktivitetar tek barnet del i?
- ✓ Korleis vert desse aktivitetane sett i gang, og korleis utviklar dei seg?
- ✓ Kor lenge held barnet ut i ein aktivitet, og korleis vert aktiviteten avslutta?

- ✓ Kva er det som trekker barnet til aktivitetane? Er det samvær med andre, sansemessig oppleving, problemløysing, moglegheit for kreative uttrykk?
- ✓ Føretrekk barnet å leike aleine eller med bare nokre få deltakarar?
- ✓ Korleis snakkar barnet når det leiker?
- ✓ Kva for roller føretrekk barnet (til dømes baby, mor, far, krigar)?
- ✓ Er barnet villig til å prøve nye ting i leiken, eller går det mest i eitt spor?
- ✓ Har barnet spesielle evner eller føresetningar i leiken?
- ✓ Kan barnet fungere som leiar under leik? Korleis fungerer barnet eventuelt i denne rollen.

3b. Samspel med andre barn:
- ✓ Kontaktar barnet andre barn, og i tilfelle korleis?
- ✓ Kontaktar barnet bare spesielle barn? Kor brei er kontaktflata?
- ✓ Korleis reagerer barnet på andre barns kontaktforsøk?
- ✓ Er barnet tilskodar eller deltakar i leik?
- ✓ Kva slags rolle har barnet i grupper?
- ✓ Viser barnet teikn til å være einerådande eller redd og underkaste seg sosialt?
- ✓ Er barnet i stand til å gje og ta i mot?
- ✓ Verkar barnet generelt modent eller umodent i sitt samvere med andre barn?
- ✓ Aksepterar barnet reglane i leik?
- ✓ Tar barnet omsyn til andre barn?

3c. Samspel med vaksne:
- ✓ Har barnet ei grunnleggande tillit eller mistillit til vaksne?
- ✓ Vender barnet seg til alle dei vaksne eller bare til nokre ganske få?
- ✓ Søker barnet dei vaksnes nærhet i påfallande stor grad?
- ✓ Korleis oppfører barnet seg når det er saman med vaksne? Verkar det veltilpass, vennleg, klengete, krevjande, engsteleg, trassig, uberekneleg?
- ✓ Søker barnet omsorg og trøst, eller avviser det dei vaksnes omsorg?
- ✓ Korleis reagerer barnet på grenser?
- ✓ Verkar barnet generelt modent eller umodent i sitt samvere med vaksne?
- ✓ Korleis er augekontakta til barnet?

3d. Emosjonell fungering:
- ✓ Korleis er barnet sine kjenslemessige reaksjonar? Korleis og i kva for situasjonar viser barnet til dømes glede, sinne, tristheit, gråt, usikkerheit, frykt eller entusiasme?
- ✓ Korleis er barnet sin generelle kontroll over kjenslene? For mye, for lite eller middels kontroll?
- ✓ I kva grad uttrykker barnet kjensler gjennom mimikk og kroppsspråk, språklege uttrykk, leik?

4. Konsentrasjon, merksemd/oppgåveorientering og uthald.

Kva for interesse har barnet for ulike oppgåver eller aktivitetar?
- ✓ Kva for interesse har barnet for ulike arbeidsformer?
- ✓ Korleis er evna til sjølvstende og initiativ?
- ✓ Korleis er oppgåveinnstillinga til ulike aktivitetar i løpet av dagen?
- ✓ Korleis er oppgåveorienteringa i forhold til hendingar i løpet av dagen?
- ✓ Evne til å innrette seg etter reglar og beskjedar
- ✓ Kva for betyding har forutgåande forklaring, ulike tilnærmingar til instruksjon/rettleiing?
- ✓ Kva for betyding har vaksnes kontroll over ulike aktivitetar?
- ✓ Korleis verkar hendingar i barnegruppa og andre barns aktivitet inn på barnet?
- ✓ Kva for rolle spiller motivasjon, og kva held barnet i gang med aktivitetar?

- ✓ Kva innverking har samarbeid med andre barn på oppgåveorientering og konsentrasjon?
- ✓ Finns det bestemte heldige og mindre heldige konstellasjonar når barnet skal arbeide saman med andre barn?

5. **Regulering og rytme i forhold til måltid, søvn, toalett.**
   (Kan eventuelt fyllast ut i samarbeid med føresette. Spesifiser i så fall kva som omhandlar heimesituasjonen og kva som er framtredande i barnehagen.)

Kartlegging:

6. **Merknadar vedrørande hørsel, syn, sjukdom eller spesielle hendingar i barnet sitt liv.**
   (Kan eventuelt fyllast ut i samarbeid med føresette. Spesifiser i så fall kva som omhandlar heimesituasjonen og kva som er framtredande i barnehagen.)

7. **Korleis er vanskane og barnet sine ressursar kartlagt? Legg ved rapportar/utgreiingar!**
   (Hugs å oppsummere/konkludere i rapportar! Det er ikkje tilstrekkeleg å gjere greie for observasjonar eller legge ved resultata av ei kartlegging.)
   a) Observasjonar
   b) Screeningverktøy – f.eks. Askeladden, "Alle med", TRAS, Portage guide
   c) Samtale med foreldrene

8. **Sterke sider, interesser og strategiar hos barnet og korleis dette er utnytta i barnehagen.**
   Strategiar kan vere både læringsstrategiar, meistringsstrategiar og kompenserande eller unnvikande strategiar.

9. **Vurdering av barnehagen si handtering av gruppa og barnet – gruppeleiing – korleis vert det jobba for å gje barnet oppleving av meistring – korleis er samarbeidet mellom barnehagen og heimen.**

Tiltak:

10. **Kva for tiltak har vore sett i verk i forhold til barnet sine vanskar? Gje ei beskriving av omfang og effekt av desse tiltaka. Legg ved evalueringsrapportar!**
    Døme på tiltak:
    a) Språkgruppe (hyppighet og omfang)
    b) Fysiske tiltak (organisering av personalet, barnegruppe, fysisk rom, bruk av dagtavle, osb.)
    c) Motorisk og sansemotorisk trening / grupper (hyppighet og omfang)
    d) Pedagogiske program (til dømes "De utrolige årene", Kari Lamer, Steg for steg, osb.)

Rammer:

11. **Gje ei beskriving av barnegruppa og barnehagemiljøet (gruppestørrelse, vaksentettleik og stabilitet, kompetanse, lokalitetar, støy osb.). Kva for faktorar tenker dere er positive for barnet, kva har ein negativ innverknad?**

Bestilling:

12. **Kva tenker barnehagen at PPT skal gjere – bestillinga kan drøftast i konsultasjon med PPT før tilvising.**

13. **Kva er det aktuelt å jobbe med på systemnivå?**